

ÄHTÄVÄ (inventointi ja) tarkastus

Ähtävä Sandheden (kivik. asuinp.) SKL (10)
Ähtävä Kvarnfabba (- n -) SKL (4)

SISÄLLYS

Johdanto	s.	2
Ähtävä, Över-Lappfors, Sandheden	s.	3-4
Ähtävä, Neder-Lappfors, Kvarnnabba	s.	5-6
peruskarttakopio 1:20000		
2323 01 KISKSJÖN	s.	7
peruskarttakopio 1:20000		
2323 01 KISKSJÖN	s.	8
kuvat	s.	9-12

JOHDANTO

Kesällä 1976 sai allekirjoittanut Museoviraston Esihistorian toimistolta tehtäväksi johtaa kaivauksia Evijärven kunnan alueella. Koska oli mahdollista, että Ähtävän kunnan puolelta Ähtävänjoen rannoilta tai joen välittömästä läheisyydestä saattaisi löytyä tähän mennessä tuntemattomia kivikautisia asuinpaikkoja inventoitiin alueella. Ähtävän kunnan alueen on inventoinut v. 1971 HuK M. Ahvenlampi (ks. M. Ahvenlammen inv.kert. 1971).

Allekirjoittanut ja HuK M. Hiekkänen sekä HuK P.L. Sälejoki tekivät 31.7 1976 tarkastusmatkan Ähtävän Över-Lappforsin Kvarnnabban kivikautiselle asuinpaikalle. Matkalla Kvarnnabban asuinpaikalle kiinnittyi huomio Ähtävä-Evijärvi uuden maantien itäpuolella oleviin sorakuoppiin. Allekirjoittanut ja HuK M. Hiekkänen inventoivat alueen 1.8 1976. Paikalta löytyi laaja kivikautinen asuinpaikka. (kartta s.7)

Helsingissä 14.2 1977

tutk. Kaisu Anttila

Ähtävä, Över-Lappfors, Sandheden
kivikautinen asuinpaikka^{kuoppa} II

SKL (10)

k1. Över-Lappfors

t1.

om. Ähtävän kunta

os. 68820 Ähtävä

peruskartta 2323 01 KISKSJÖN

x = 4284

y = 6524

z = 57

löydöt: 19984:1-10 K. Anttila inv.

Es. Myös KM 21779. H. MIETTINEN TARK. 1982

Löytöpaikka on Ähtävän kirkosta 30 km kaakkoon Ähtävä-Evijärven uuden maantien itäpuolella Vitsjön tien risteyksestä n. 200 m etelään. Maantien itäpuolella on laaja hiekkakuoppa (kartta s.7). Alue on Ähtävän kunnan yhteinen soranottopaikka, joskin kunnan ilmoituksen mukaan soranajo on toistaiseksi lopetettu. Maasto kuopan koillis- ja itäpuolella on tasaista mäntykangasta.

Hiekkakuopalla oli kolme erillistä löytöaluetta:

A on kuopan itäpuolella lounaaseen pistävä harjanne (kuva s.9).

Harjanteen reunasta poimittiin asbestisekoitteista keramiikkaa, reikäkiven katkelma, palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia (19984:1-7).

Maa oli likamaata ja ruskeaa hiekkää. Esineiden löytöpaikasta n. 30 m koilliseen oli kolme matalahkoa painannetta, mahdollisesti asuinpaikkaan kuuluvia syvennyksiä.

B. on kuopan itäpuolella edellä mainitusta kohdasta n. 30 m etelään

(kuva s.9). Paikalta saatiin talteen palanutta luuta ja kvartsi-is-

Kuoppa remontti on A-B Hämäläisiltä 1970 löykit istalesta ylä. alueesta
KM 18389

koksia. Maa oli hienoa ruskeaa hiekkaa..

C. on Vuonon länsipuolella Ähtävä-Evijärven maantien kilometripyl-
västä 30/18 n. 20 m kkoilliseen. Paikalta löytyi kvartsi-iskoksia.
Maa oli hienoa ruskeaa hiekkaa.

Asuinpaikka on ilmeisesti ollut melko laaja, mutta tuhoutunut pahoin
soranotossa.

SLL (4)

Ähtävä, Neder-Lappfors, Kvarnnabba
kivikautinen asuinpaikka, II

k1. Över-Lappfors

t1. Björkfors Rno 1:24

om. Björkfors kraftverk

os. 68820 Ähtävä

peurskartta 2323 01 KISKSJÖN

x = 4690

y = 60696

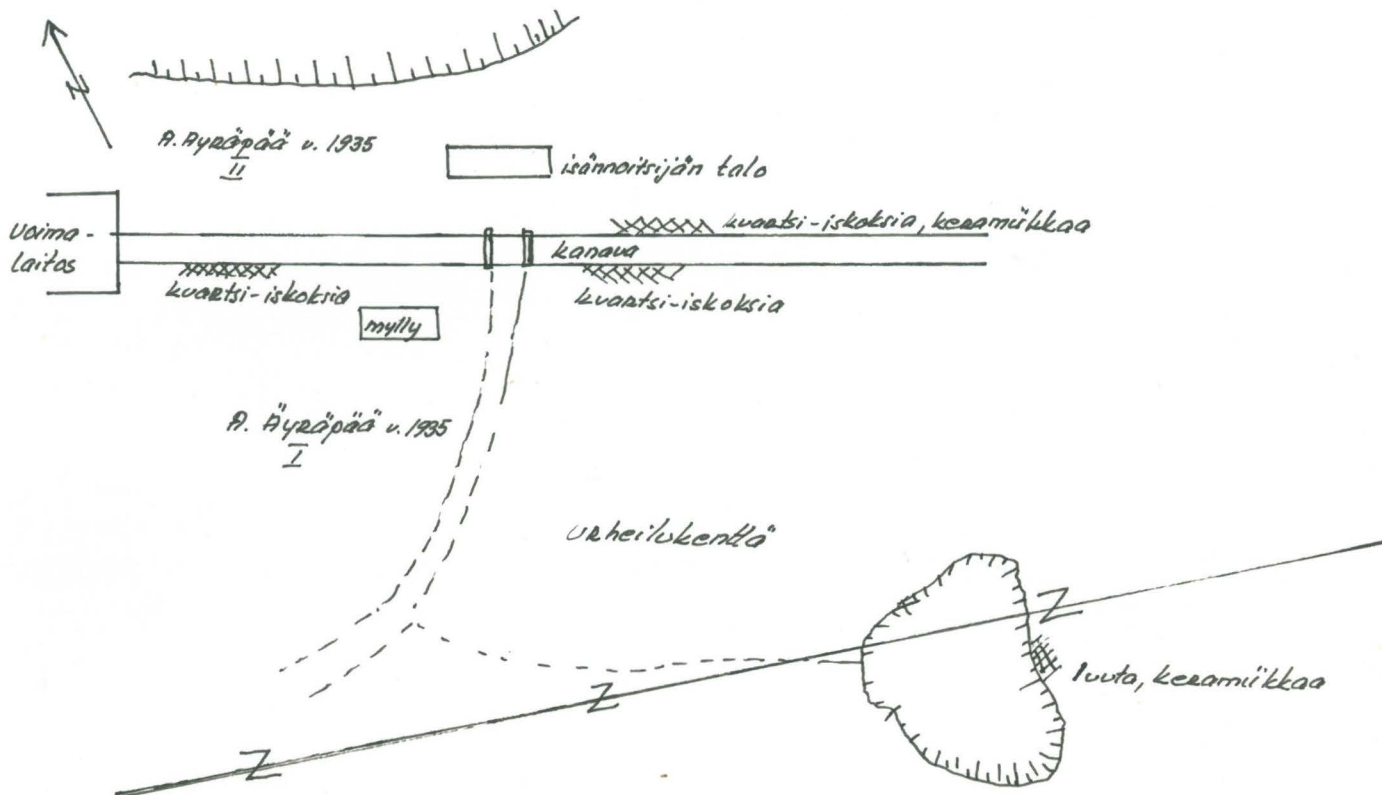
löydöt: 9950:1-3 ja 10173:1-206, A. Äyräpää kaiv. 1936
19983:1-5 , K. Anttila tark.

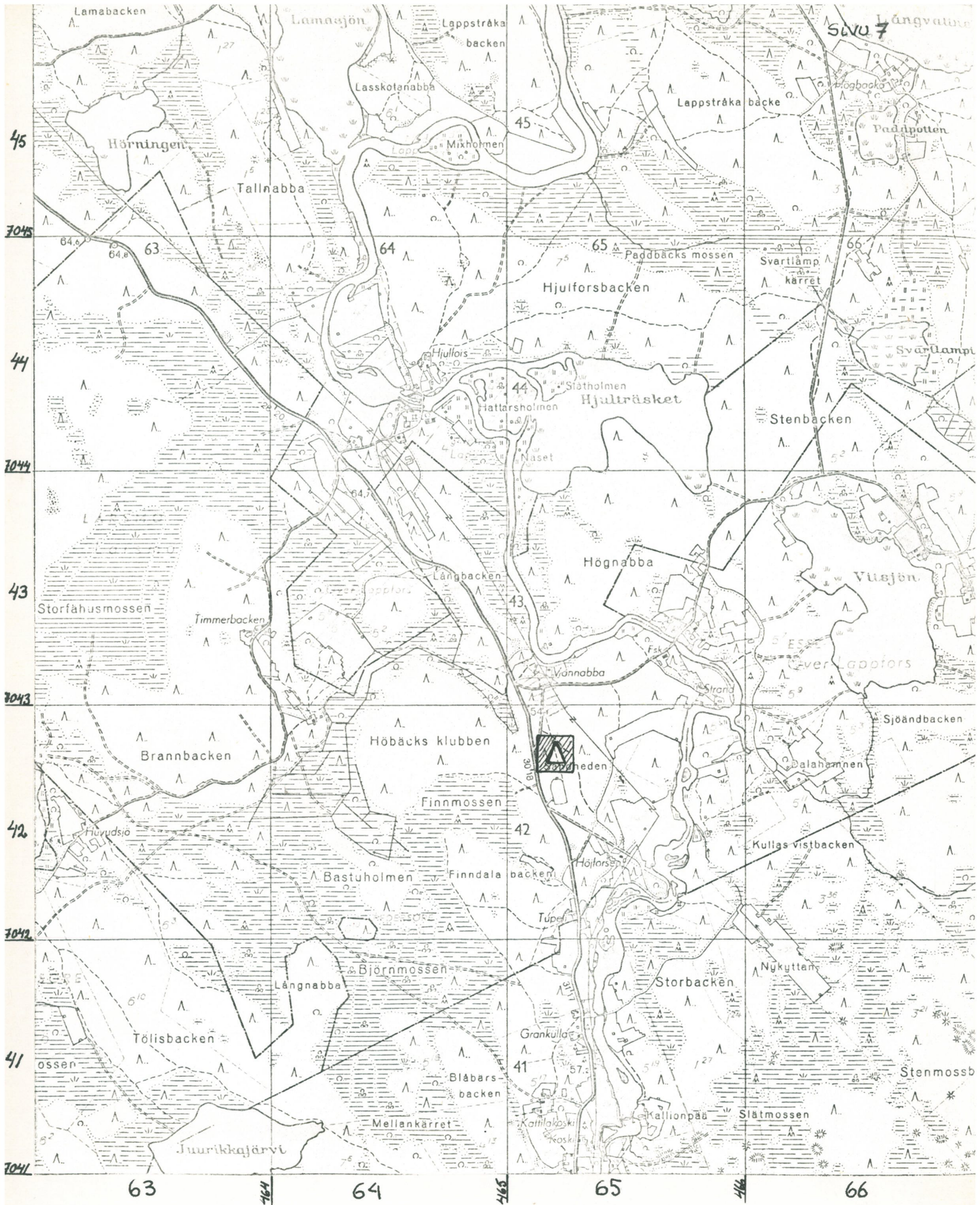
Asuinpaikka on Ähtävän kirkosta n. 24 km kaakkoon. Matkaa Ähtävä-Evijärven uudelta maantieltä asuinpaikalle koilliseen on 300 m. (kartta s. 8) Ähtävänjoen Björkforssin kosken itäpuolella on korkea niemi, jonka voimalaitoksen kanava rikkoo (kuva s. 10 , kuvat 1 ja 2). V. 1935 A. Äyräpää kaivoi kanavan pohjois- ja eteläpuolella sekä kanavasta n. 150m kaakkoon (ks. A. Äyräpään kaiv.kert. 1936).

V. 1976 tarkastusmatkalla poimittiin löytöjä :

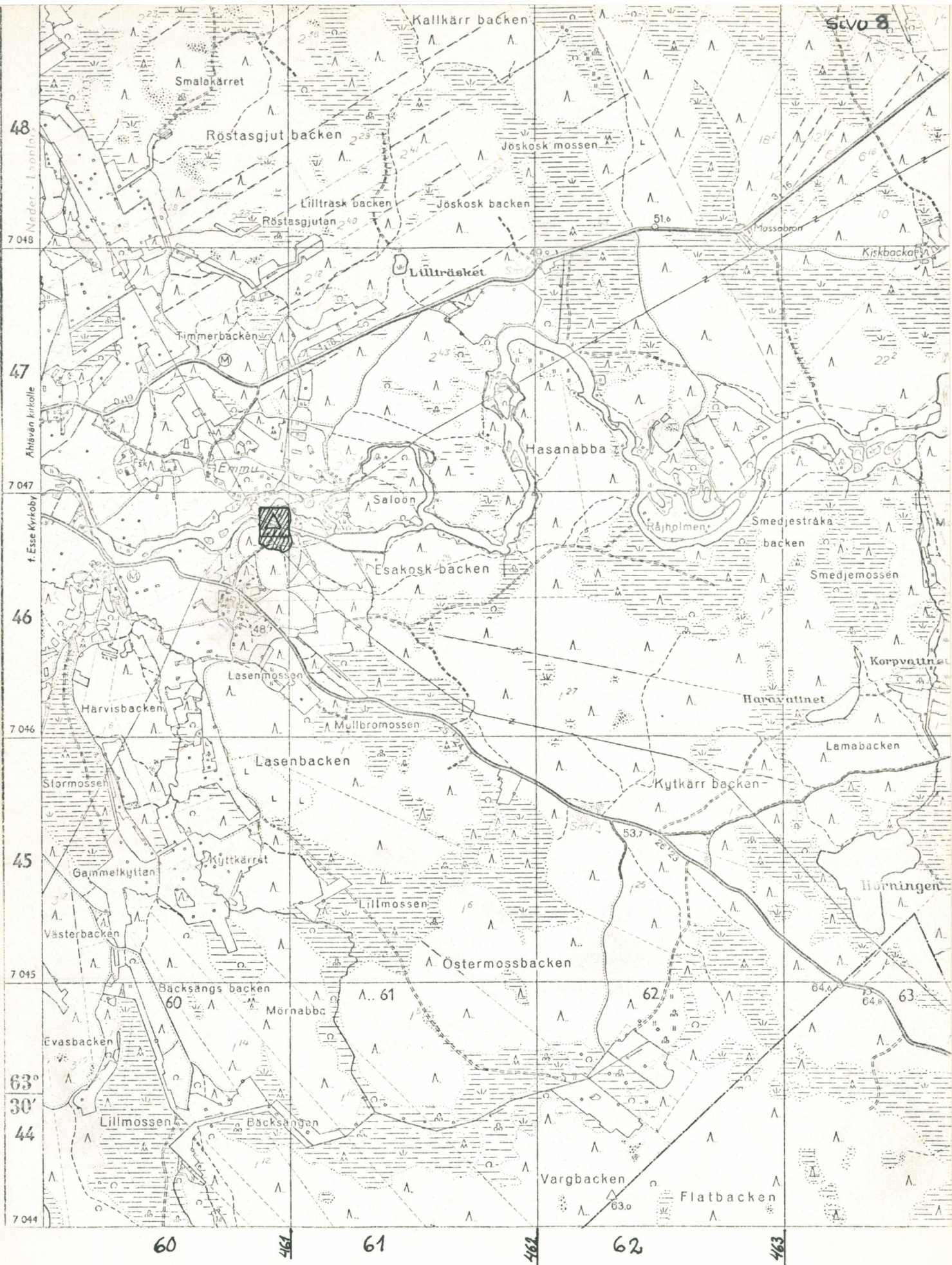
1. kanavan etelärannalta A. Äyräpään kaivausalueiden I ja II väliseltä alueelta (kuva s. 11 , kuvat 3 ja 4). Löydöt olivat kvartsi-iskoksia.
2. kanavan pohjoispuolelta isännöitsijän talosta kaakkoon n. 30 m pituiselta matkalta pitkin kanavan reunaa (ks. käsivarainen kartta).
3. kanavasta n. 150 m kaakkoon olevan pienen hiekkakuopan (A. Äyräpään kaivausalue III) eteläreunassa oli n. 30 cm paksu likamaakerros. Löy-

töinä poimittiin palanutta luuta, kvartsi-iskoksia ja nuorakoristeinen saviastian pala. (kuva s.12, kuva 5)

Peruskartta 2323 01 KISKISJÖN (VANHA PÄLLOS)
1:20 000

Peruskartta 2323 01 KISKISJÖN
1:20 000

ÄHTÄVÄ SANDHEDEN 1976

F. 46262

F. 46263

F. 46264

KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA. NUOLEN A OSOITTAMASTA KOHDASTA LÖYTYI KVARTSI-ISKOKSIA JA KOHDASTA B KERAMIKKAA JA REIKÄKIVEN KATKELMA. KUVATTU LOUNAASTA.

F. 46265

KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA NUOLET A JA B OSOITTAVAT LÖYTÖKOHTIA. KUVATTU ETELÄSTÄ.

ÄHTÄVÄ NEDER-LAPPFORS KVARNNABBA

1976

F. 46883

1

BJÖRKFORSIN VOIMALAITOKSEN
KANAVAN ETELÄPENGER, JOSTA
LÖYTYI KVARTSI-ISKOKSIA.
KUVATTU KOILLISESTA.

KANAVAN POHJOISPENGER, JOSTA
LÖYTYI KVARTSI-ISKOKSIA
KUVATTU KAAKOSTA.

F. 46884

2

ÄHTÄVÄ NEDER-LAPFORS KVARNNABBA

1976

F. 46885

3

NUOLEN OSOITTAMASSA KOHDASSA
KANAVAN ETELÄPUOLELLA
A.ÄYRÄPÄÄN KAIVAUSALUE I v. 1935
KUVATTU ETELÄSTÄ.

LUOTEeseen ULKONEVA NIEMEKE
KANAVAN POHJOISPUOLELLA.
NUOLEN OSOITTAMASSA KOHDAS-
SA Ä.ÄYRÄPÄÄN KAIVAUSALUE
II v. 1935
KUVATTU LUOTEESTA.

F. 46886

4

ÄHTÄVÄ NEDER-LAPPFORS KVARNNABBA
1976

5

F. 46687

HIEKKAKUOPPA BJÖRKFORSIN VOIMALAITOKSESTA
N. 150 m KOILLISEEN, Ä ÄYRÄPÄÄN KAIVATUSALUE
III v. 1935. NUOLEN OSOITTAMASSA KOHDASSA
KULTTUURIMAATA, JOSTA LÖYTYI KERAMIKKAA,
PALANUTTA LUUTA JA KVARTSI ISKOKSIA.
KUVATTU LUOTEESTA.